

**STANOWISKO
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 28 czerwca 2023 r.

**w sprawie wsparcia rozwoju społeczno-gospodarczego Suwałk w kontekście
publikowanych informacji o zagrożeniach występujących w Przesmyku Suwalskim**

Rada Miejska w Suwałkach wyraża zaniepokojenie sytuacją społeczno-gospodarczą miasta, wynikającą z szeregu czynników i zjawisk które w ostatnim czasie negatywnie oddziałują na rozwój i atrakcyjność Suwałk.

Niekorzystne uwarunkowania zewnętrzne, wynikające z niezakwalifikowania Suwałk do grupy średnich miast, tracących funkcje społeczno-gospodarcze, kryzys gospodarczy i energetyczny, wywołany wojną na Ukrainie, nagłośniecie hipotetycznych zagrożeń występujących w tzw. Przesmyku Suwalskim oraz niekorzystne dla naszego miasta zmiany przepisów uchwalone ustawą z dnia 10 maja 2018r. o wspieraniu nowych inwestycji spowodowały, iż dzisiaj Suwałki wymagają wsparcia, traktowania na równi z innymi miastami polski wschodniej. Bez tego nie da się zatrzymać negatywnych trendów i zjawisk występujących w rozwoju społeczno- gospodarczym miasta.

Sukcesy miasta, osiągnięte wysiłkiem lokalnego samorządu, przedsiębiorców i mieszkańców spowodowały, iż Suwałki w ramach analizy-delimitacji miast średniej wielkości przeprowadzonej przez PAN w 2016r. na zlecenia Rządu dla potrzeb Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju znalazły się w nielicznej grupie średnich polskich miast (jedyne miasto w województwie podlaskim) , których rozwój nie jest zagrożony. Aktualizacja tej analizy dokonana w 2019r. do potrzeb programowania kolejnej perspektywy finansowej na lata 2021-2027 wskazała, iż w przypadku Suwałk niektóre wskaźniki oceny uległy pogorszeniu, ale nie na tyle, żeby zakwalifikować nasze miasto do grupy miast wymagających wsparcia. Podjęte wówczas przez nasz samorząd starania o zakwalifikowanie Suwałk do grupy tych miast zakończyły się niepowodzeniem. Niezrozumiałym dla nas było to, iż w grupie tych miast znalazły się takie, które znajdują się w lepszej sytuacji społeczno-gospodarczej niż Suwałki, co wynikało z analizy przeprowadzonej przez PAN w 2019r.

Zauważyć przy tym należy, iż wsparcie miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze zostało mocno podkreślone w licznych dokumentach rządowych jak np. strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030r.) i Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Skutek tego jest taki, iż zarówno samorząd naszego miasta jak i też przedsiębiorcy będą miały niższe szanse w dostępie do środków UE, ujętych w różnych programach na nową perspektywę finansową na lata 2021-2027.

Zarówno analiza PAN z 2016r. jak i też z 2019r. bazowała na statystycznych danych demograficznych, które w wyniku przeprowadzonego w 2021r. Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań okazały się mniej korzystne. Depopulacja polskich średnich miast jest wysoka, w tym także Suwałk, gdzie okazało się, że w ostatnich trzech latach rzeczywista liczba ludności spadła o 1233 osoby tj.1,76% przy ujemnym przyroście naturalnym i ujemnym saldzie migracji. Dlatego też uprawniony jest postulat przeprowadzenia kolejnej delimitacji polskich średnich miast w celu właściwej alokacji środków z nowej perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027.

Niezakwalifikowanie Suwałk do ośrodków miejskich tracących funkcje społeczno-gospodarcze doprowadziło do osłabienia konkurencyjności inwestycyjnej miasta. W wyniku zmian wprowadzonych w 2018r. w przepisach, związanych ze wsparciem nowych inwestycji i określeniem zasad udzielania pomocy publicznej przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji dla miast tracących funkcje społeczno-gospodarcze określono niski próg inwestycyjny, uprawniający do ulg podatkowych. Dzisiaj zgodnie z ww. przepisami Suwałki mają najwyższe progi inwestycyjne dla przedsiębiorców (kryteria ilościowe) w Polsce północno-wschodniej. Dla dużej firmy wynosi on 80 mln zł, gdy w stolicy regionu -Białymstoku 60 mln zł,

a w Augustowie, Łomży, i Ełku tylko 10 mln zł. Tak niekorzystne warunki spowodowały, iż Suwałki utraciły konkurencyjność gospodarczą i nastąpiło zahamowanie inwestycji w suwalskiej podstrefie Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Po zmianie przepisów, czyli w latach 2018-2023 Zarząd Strefy wydał tylko 6 decyzji o wsparciu dla 3 przedsiębiorców, którzy zadeklarowali głównie reinwestycje i utworzenie zaledwie 17 miejsc pracy. Tymczasem w samym 2022r. nastąpiło zmniejszenie zatrudnienia w firmach działających w suwalskiej podstrefie o 112 pracowników. Znamiennym faktem jest odstąpienie przez czołowego polskiego producenta mebli od budowy w Suwałkach, pomimo posiadanego pozwolenia na budowę, nowej fabryki mebli w ramach Przemysłu 4.0. Dobrze rozwinięta w Suwałkach branża meblarska i drzewna nadal odczuwa skutki kryzysu pandemicznego i wojny, co jest szczególnie widoczne w eksporcie. Coraz więcej obiektów, hal przemysłowych stoi pustych z informacją o ich sprzedaży lub dzierżawy.

Efektom tego jest zmniejszenie zatrudnienia oraz wzrost liczby bezrobotnych. W maju 2022r. w Suwałkach było 1389 bezrobotnych, a w maju br. już 1508.

Obecna sytuacja geopolityczna, związana z wojną na Ukrainie, zamknięciem granic z Białorusią i Obwodem Królewieckim Federacji Rosyjskiej, skutkujące brakiem wymiany handlowej, a także nagłośnienie przez światowe i europejskie media zagrożeń występujących w tzw. Przesmyku Suwalskim spowodowały dalsze negatywne skutki w rozwoju społeczno-gospodarczym Suwałk. Oprócz zaniechania przez przedsiębiorców nowych działań inwestycyjnych występuje duży problem w odbudowaniu rynków zbytu przez te firmy, które dotychczas eksportowały swoje wyroby bądź realizowały usługi transportowe na rynki wschodnie. Obserwujemy także znaczące zmniejszenie ruchu turystycznego na Suwalszczyźnie.

Jako samorząd doceniamy szczególną troską Rządu w zakresie poprawy bezpieczeństwa tego regionu. Decyzje dotyczące wzmocnienia suwalskiej jednostki wojskowej i tworzenia w regionie nowych jednostek oceniamy jednoznacznie pozytywnie. Są one jednak dla biznesu sygnałem negatywnym. Pogłębiają obawy w zakresie zwiększonego ryzyka w tym regionie. Dlatego bardzo pożądane byłoby wprowadzenie przez Rząd specjalnych rozwiązań, zachęcających do inwestowania w Przesmyku Suwalskim

Jako pozytywne działanie Rządu w tym zakresie można wskazać przyznanie miastu Suwałki z Programu Inwestycji Strategicznych w ramach Polskiego Ładu dotacji na kwotę 48,3 mln zł, z przeznaczeniem na rozbudowę i modernizację układu drogowego oraz uzbrojenie terenów inwestycyjnych w strefie przemysłowej o powierzchni ok. 60 ha. Ważne jest jednak to, żeby na tym obszarze pojawili się nowi inwestorzy. Do tego niezbędne jest wprowadzenie zmian w zasadach uzyskiwania ulg podatkowych, poprzez obniżenie progów inwestycyjnych (kryteriów ilościowych) dla miasta Suwałki i powiatu suwalskiego.

Dzisiejsze problemy rozwojowe Suwałk, w stosunku do stanu sprzed 2019r., przybrały na sile. Wnosimy do polskiego Rządu oraz parlamentarzystów o podjęcie prac w celu wpisania naszego miasta na listę ośrodków miejskich, tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Pozostawienie Suwałk bez poważnego wsparcia i dalsze postrzeganie nas jako „miasta sukcesu” doprowadzi do pogłębienia się negatywnych trendów w jego rozwoju. Klóci się to też z ideą zrównoważonego rozwoju naszego kraju i wsparcia obszarów wschodniej Polski.

Formułując ten postulat Rada Miejska w Suwałkach ma nadzieję, iż specyfika i szczególna sytuacja miasta Suwałki w kontekście Przesmyku Suwalskiego będzie podstawą i uzasadnieniem do wprowadzenia tych zmian i uzyska wsparcie ze strony Pana Premiera i Polskiego Rządu.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Suwałkach

Zdzisław Przelomiec